

TEREZA IRENE SINIGALIA

n: 16 aprilie 1941 București

Cetățenie: română

Situație civilă: căsătorită

Adresă: București, Aleea Trestiana nr. 1, bloc 16

Mobil: +40 744 15 27 43; **E-mail.** tereza.sinigalia@gmail.com

Studii:

Liceul „Gheorghe Lazăr” București, 1955-1959, Bacalaureat 1959;

Institutul de Arte Plastice „N. Grigorescu”, Facultatea de Istoria și Teoria Artei – Licența: 1968, coord. Prof. univ. Vasile Drăguț; tema: „Decorația arhitecturală a bisericilor din epoca lui Matei Basarab”;

Universitatea de Arte București. Facultatea de Istoria și Teoria Artei – Doctorat: 1998; coord. Acad. Răzvan Theodorescu; tema: „Arhitectura civilă de zid din Țara Românească din secolele XIV –XVIII”, titlul „Doctor în Istoria artei”

Activitate profesională:

București: Redacția revistei „Monumente Istorice” – Redactor, 1969 –1975 februarie;

Direcția Patrimoniului Cultural Național – Istoric de artă specialist, 1975 februarie – 1978 martie;

Institutul de Istoria Artei „G. Oprescu” al Academiei Române – Cercetător științific I, Șef Sector Artă Medievală, iunie 1981 – iunie 2011;

Ministerul Culturii și Cultelor – Director Direcția Monumentelor Istorice, Consilier personal al ministrului, 2001 februarie – 2003, 30 septembrie;

Institutul Național al Monumentelor Istorice, Director general, Cercetător științific I, 2003 octombrie – 2006 aprilie, 2006-2009;

Iași: Universitatea de Artă „G. Enescu”, Facultatea de Design și Arte Vizuale – Profesor asociat, Conducător doctorat științific, 2007 – în prezent, Profesor universitar emerit (2018).

Lucrări publicate

Cărți:

Tereza Sinigalia, *Arhitectura civilă de zid din Țara Românească. Secolele XIV-XVIII*, București, Editura Vreamea, 2000 – Premiul „G. Oprescu” al Academiei Române pe anul 2000; Tereza Sinigalia, *Mihai Viteazul – Ctitor*, București Editura Vreamea, 2001; Tereza Sinigalia, *Reperoriul arhitecturii de zid din Țara Românească. 1600-1680*, București, Editura Vreamea, vol. I, 2002, vol. II – 2004, vol. III – 2005; Tereza Sinigalia, *Mănăstirea Probota*, București, Editura Academiei Române, 2007, *Monumente medievale din Bucovina*, Asociația Art Conservation Support, București, 2010 (capitol final – Oliviu Boldura), (versiuni în limbile română și engleză), 2011 – versiunea germană; *Mănăstirea Dragomirna – monografie* (Foto – Petru Palamar, Restaurare – Carmen Cecilia Solomonea), *Monumente medievale din Bucovina* (capitol final – Oliviu Boldura), Asociația Art Conservation Support, București, 2015, ediția a 2-a revăzută și adăugită, 2015 (versiuni în limbile română, engleză și germană); *Brâncoveni, un drum spre trecut, o cale către viitor* (cu Oliviu Boldura, Restaurarea picturii murale din Bolnița), Asociația Art Conservation Support, București, 2016.

Volume colective:

Dictionary of Art, Jane Turner, Cap. „Romania și voci individuale”, Macmillan Publishing House, London, 1986; *Dictionary of Art*, coord. Jane Turner Mac Millan Publishing, Londra, în 36 volume, coord. Jane Turner, *Dicționar de artă*, București, Editura Meridiane, vol. I, 1995; vol. II, 1997; *Monografia „Probota”*, capitolul „Iconografia”, editată de UNESCO, ed. Metaneira,, Helsinki, 2001; *Artă și civilizație în timpul lui Ștefan cel Mare*, Cap. „Arta pictorilor”, București, Ministerul Culturii și Cultelor, 2004; *Ctitori și imagini votive în pictura murală din Moldova la sfârșitul secolului al XV-lea și în prima jumătate a secolului al XVI-lea*, în vol. „Arta Istoriei. Istoria Artei. Academicianul Răzvan Theodorescu la 65 de ani”, București, Editura Enciclopedică, 2004, p. 60-65; *Istoria României. O epocă de înnoiri în spirit european (1601-1711/1716)*, vol. V, Cap. „Arta în Moldova și Țara Românească”, București Editura Enciclopedică, 2003; *Ibidem*, vol V (*Români între Europa clasică și Europa Luminilor*), cap. „Arta în Țara Românească și Moldova”, București, Editura Enciclopedică, 2002; *Catedrala Sf. Iosif din București*, București, 2005; *Catedrala Romano-Catolică din Iași*, Cap. „Pictura”, Iași, Editura Presa Bună, 2005; *Romania. Patrimoine Mondial – World Heritage*, București, Institutul Național al Monumentelor Istorice, 2007, cap. „Churches in Moldavia”, p. 7-82; „Victoria Pax”, capitol în Monografia „Catedrala Sf. Iosif din București”, București, 2008; „Medieval relics in the perspective of 21st century”, în vol. „Routes of Faith in the medieval Mediterranean. History, Monuments, People, Pilgrimage Perspectives. Proceedings of an International Symposium, Thessalonike 7-10/11/2007, Thessalonike, 2008, p. 88-103; Gh. Mănușu-Adameșteanu, Tereza Sinigalia, Marcel Ciucă, *Tunari, Monografie*, București, 2009, ediția II revăzută, 2011; Capitolul „Eu sunt Alfa și Omega”, în vol. *Catedrala Sfântul Iosif*, București, 2010, p. 54 -105 (versiuni în

limbile română și engleză); „Altfel despre începuturile arhitecturii eclesiastice din Moldova” în vol. *Istorie bisericească, misiune creștină și viață spirituală. II. Creștinismul românesc și organizarea bisericească în secolele XIII –XIV. Știri și interpretări noi*, Editura Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Galați, 2010, p. 513 -531; „Structuri arhitectonice inovatoare în bisericile ctitorite de Neagoe Basarab”, în vol. *Sfântul Voievod Neagoe Basarab – ctitor de biserică și cultură românească*, Editura Cuvântul Vieții a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, București, 2012, p. 151-184; „Stefano il Grande e il culto della Santa Croce in Moldavia alla fine del Quattrocento”, în *Costantino. Enciclopedia Costantiniana sulla figura e l'immagine dell'imperatore del cosiddetto Editto di Milano. 313-2013*, Roma, Istituto della Enciclopedia Italiana fondata da Giorgio Treccani, 2013, vol. 2, p. 813-821; „Biserica – centru al spațiului monahal. Cazul mănăstirii Antim” în vol. *Artă și cultură eclezială în timpul Sfântului Ierarh Antim Ivireanul*, București, Editura „Cuvântul Vieții” a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, 2016, p. 6 – 45; *Arta în România, vol I-II*, București, Editura Academiei Române, 2018 (capitole diferite)

Îngrijitor ediție: Vasile Drăguț. *Arta în România, ed. II*, revizuită Tereza Sinigalia, București, Editura Vremea, 2000; Vasile Drăguț, *Dicționar enciclopedic de artă medievală românească*, ediția a II-a, revizuită Tereza Sinigalia, Editura Vremea, București, 2000; *Catalogul „Stefano il Grande – Ponte tra l’Oriente e l’Occidente, Expoziție Musei Vaticani, 2004*; George Balș, *Bisericile lui Ștefan cel Mare*, ediția a II-a, anastatică, comentarii și actualizare Tereza Sinigalia și Paraschiva Victoria Batariuc, Editura Karl A. Romstorfer, Muzeul Național al Bucovinei, Suceava, *éMoldova*, ediția a II-a, anastatică, comentarii și actualizare Tereza Sinigalia și Paraschiva Victoria Batariuc (†), Editura Karl A. Romstorfer, Muzeul Național al Bucovinei, Suceava, sub tipar.

Articole (Listă selectivă):

„Programul iconografic al spațiului funerar din biserică Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul din satul Arbore”, în *Revista Monumentelor Istorice*, 2001-2003, p. 27-34; „Din nou despre picturile din pronaosul bisericii din satul Arbore”, în *Revista Monumentelor Istorice*, 2005, p. 44-55; „Saving Sacred Relics of European Medieval Cultural Heritage” în *Revista Monumentelor Istorice*, 2006, p. 5-14; „Relația dintre țiu și decorul pictat al naosurilor unor biserici de secol XV-XVI din Moldova”, în *Revista Monumentelor Istorice* 2007, p. 46-62; „Les inscriptions votives de l’Eglise de Matei Basarab de Câmpulung”, în *Revue Roumaine d’ Histoire de l’Art. Beaux Arts*, 2008, p. 23-30; „Decorația exterioară a bisericii Sf. Nicolae din Bălinești”, în *Revista Monumentelor Istorice*, p. 102-119 (cu Andrei Vretos); „O biserică și un pictor italian la Iași în 1859”, în *Monumentul*, XI, Iași, 2010, p. 309 – 328 (cu Andrei Vretos); „Popa Vlaicul Zugravul”, în *Studii și Cercetări de Istoria Artelor. Seria Artă Plastică*, 2011, p. 33-47; „Înscrierea bisericii Învierea Domnului a mănăstirii Sucevița pe Lista Patrimoniului Mondial”, în *Monumentul*, XII, Iași, 2011, p. 89-120; „Pictura între model și realitate”, în *Acta Musei Napocensis. Series Historia & Patrimonium*, Alba Iulia, 2013; „Variations iconographiques. Constantin le Grand dans les peintures des églises de Pătrăuți et d’Arbore”, în *Anastasis. Researches in Medieval Culture and Art*, vol I, No. 1, November 2014, Iași, The Research Center of Medieval Art „Vasile Drăguț”, 2014, p. 5-22;

„La Liturgie céleste dans la peinture murale de Moldavie” în: *Anastasis*, Volume II, No. 1/May 2015. Arts and Liturgy I, p: 28-50; „Entre l’Orient et l’Occident. Une église unique avec un destin unique”, în *Anastasis. Research in Medieval Culture and Art*, vol II, No. 2, November 2015, p. 15-40; „Le Programme iconographique de la nef et du sanctuaire de l’église de village d’Arbore”, în *Anastasis. Research in Medieval Culture and Art*, vol III, No. 1, 2016, Iași; vol. III, no. 1, mai 2016, p. 5-75; „Eglise de l’hôpital du monastère de Brâncoveni (dép. Olt). Recherches iconographiques, în *Anastasis*. Vol. III, No. 2/ Nov. 2016; „Cacher – Devoiler: L’Annonciation et La Nativité du Christ dans les peintures de Moldavie. Une lecture possible”, în *Anastasis*, vol. IV, No. 1, mai 2017, p. 5-23; „Arhitectul Nicolae Ghika-Budești”, în *Revista monumentelor istorice*, 2019 (sub tipar); „Studiu pentru un proiect de restaurare. Biserica Sf. Ilie – Suceava”, în *Caietele restaurării*, 2019, p. 112-138; „Entre Pierre Ier et Etienne le Grand”, în *Anastasis.*, Vol. VI, No. 2/ Nov 2019.

Peste 100 de articole apărute în decursul timpului în diferite publicații de specialitate din țară.

Lucrări prezentate la conferințe de specialitate (selectiv):

Picturile murale de la mănăstirea Probota, la Simpozionul internațional „Conservation and restoration of the Probota Monastery”, Putna, 1999; *Legislația de patrimoniu în România*, Simpozion internațional, Pecs (Ungaria), 2003; *Iconografia ansamblului mural de la mănăstirea Probota*, Simpozionul internațional „Arta medievală în Europa de Sud-Est și de Est”, Tokyo, 2003; *Prioritățile restaurării monumentelor în România*, Simpozion Kanazawa (Japonia), 2003; *Monumente din România înscrise pe Lista Patrimoniului Mondial. Între necesități și posibilități*, Work-Shop internațional, Levoča (Slovacia), 2005; *Monitoring of Monuments in Romania inscribed into the World Heritage List*, Simpozion internațional, Berlin, 2005; *Monuments in Romania inscribed into the World Heritage List, Periodical Reporting II*, Simpozion internațional, Thessaloniki, 2006; *St Nicholas Church of Popăuți Monastery, Romania*, în cadrul Simpozionului „Data bases of the Byzantine Monuments”, Thessaloniki, 2006; Reuniunea „Periodic Reporting Follow-up Meeting for Eastern and Central Europe, 14-15 September 2007, Wrocław, Poland: Case studies” – „Churches of Moldavia – monuments and serial sites”; Simpozionul internațional „Routes of Faith in the Medieval Mediterranean”, Thessaloniki, Greece, 7-10. 11. 2007 Tereza Sinigalia, Medieval relics in the Perspective of the 21st century; *Decorația arhitecturală a clădirilor bucureștene la sfârșitul secolului al XIX-lea*, în cadrul reuniunii de deschidere a Proiectului internațional ROCARE, Viena, 17 septembrie 2009; Conferința KK Central Commission și monumentele din Bucovina, la Oesterreichisches Institut fur Denkmalpflege, Viena, Austria, 22 octombrie 2009; *Restoration of murals in Moldavian churches inscribed into the World Heritage List*, Conferința internațională „The significance of world heritage: origins, management, consequences”, Falun, Suedia, 8-10 decembrie 2010 (Keynote speaker); *Managementul Proiectului ROCARE*, la Reuniunea MidProject, Cracovia, Polonia, 15-18 martie 2011; *Iconography and Style. Recuperated Murals in Dragomirna Church Monastery*, la „IVth European Symposium on Religious Art, Restoration and Conservation”, 3-5 mai 2012, Iași, Universitatea Alexandru Ioan Cuza (Keynote speaker); *The Twelve Tribes of Israel in the*

paintings of Sucevița and Dragomirna Monasteries, Romania, Conferința Internațională „Ars Judaica. Traditions and Perspectives in the history of the Jewish art”, Universitatea Bar-Ilan, Tel Aviv, Israel, 9-14 septembrie 2012; *Ciclul Împăratului Constantin cel Mare în bisericile din Pătrăuți și Arbore*, Colocviul româno-francez „Arta medievală în orizontul modernității”, Iași, Universitatea de Arte „G. Enescu”, Centrul de Studii Medievale „Vasile Drăguț”, 3-5 noiembrie 2012; *La Liturgie Celeste dans la peinture medievale de Moldavie*, Colocviul româno-francez: „Arts et Liturgie”, Iași, Facultatea de Arte Vizuale și Design - Centrul de Studii Medievale „Vasile Drăguț”, noiembrie 2014; *De la Arbore la Văratec*, Sesiunea anuală a Secției de Artă Medievală a Institutului de Istoria Artei „G. Oprescu”, decembrie 2014; *Zugravii bisericii Pogorârea Sf. Duh a mănăstirii Dragomirna*, la Sesiunea anuală a Comisiei de Pictură Bisericească a Patriarhiei Române, mai 2015; *Recuperare prin restaurare. Imagini inedite din pictura bisericii Mănăstirii Golia*, Suceava, Muzeul Național al Bucovinei, mai 2015; *Behind the image. Sense and message in the 16th century Moldavian Painting*, XVIIth International Symposium, English Department, University of Bucharest, iunie 2015; *Cacher – Devoiler. L’Annonciation et la Nativité du Christ dans les peintures de Moldavie. Une lecture possible*, Simpozionul româno-francez „Sens et nonsense in medieval imagination”, The research Center of Medieval Art „Vasile Drăguț”, iunie 2017; *Arhitectul Nicolae Ghika-Budești*, la Ordinul Arhitecților, decembrie 2019; *Ctitori ctitorii*, la Sesiunea a XXII-a a Simpozionului „Tradiție și Viitor” Iași, 8-10 octombrie 2020.

Peste 100 de prezentări susținute la manifestări științifice naționale și internaționale.

Membru al asociațiilor științifice profesionale:

Asociația de Studii Bizantine și Postbizantine – Romania, Asociația de Istoria orașelor – România, Asociația Ars Transsilvaniae – România; Art Conservation Support – România.

Specializări și calificări:

Cursuri postuniversitare, Universitatea din Poitiers 1974

Bursă Erasmus la Universitatea din Lille, 2014

din Lille, 2014

18. Experiința acumulată în alte programe naționale/internaționale:

Programul/Proiectul	Funcția	Perioada: de la... până la.
Simbolul ca formă de spiritualitate și cunoaștere în artă – Ministerul Educației	Specialist	2002- 2005
Patrimoniul cultural al județului Dâmbovița – Ministerul Educației	Director de proiect	2003-2005
Byzantine and Post-Byzantine Monuments / Internațional	Consultant	2001-2004

Restaurarea mănăstirii Probota / Internațional UNESCO	Consultant	1997-2001
Reabilitarea și dezvoltarea turistică a monumentului istoric Ansamblul Mănăstirii Golia, Iași – Proiect PHARE	Director de proiect	2005; 2007 – 2010
Saving Sacred Relics of European Medieval Cultural Heritage – CULTURA 2000	Director de proiect din partea INMI	2005-2006
Cercetarea și monitorizarea unor monumente în România aflate în restaurare/CEMMO/ Ministerul Educației	Director de proiect din partea INMI	2005-2008
ReSitus – Proiect Ministerul Educației și Cercetării	Expert pentru Institutul de Istoria Artei „G. Oprescu” al Academiei Române	2006-2008
Cybermuseum – Proiect Ministerul Educației și Cercetării	Expert pentru Institutul de Istoria Artei „G. Oprescu” al Academiei Române	2005-2008
ROCARE – EU Project/FP7	Evaluator independent	2009-2012
Program IDEI – Proiecte de Cercetare Exploratorie: Text și imagine în pictura românească din secolul al XVI-lea (2011-2016)	Cercetător științific I	2011 - 2016

Limbi străine cunoscute: Franceză, Engleză, Germană

Activitate didactică:

Profesor universitar asociat: Universitatea de Arte București – Facultatea de Istoria și Teoria Artei; Institutul Teologic Romano-Catolic București; Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, Facultatea de Teologie Ortodoxă; Universitatea „G. Enescu” Iași, Facultatea de Arte Plastice, Decorative și Design/ Facultatea de Arte Vizuale și Design – conducător de doctorat (din 2007); Universitatea București, Facultatea de Teologie Romano-Catolică – Master „Patrimoniul creștin european”, cursul „Arta sacră” (din 2017)

Referent oficial susținere publică Teze de doctorat: Universitatea de Arte „G. Enescu”, Iași; Universitatea Națională de Arte București; Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca; Universitatea de Arte Cluj-Napoca; Universitatea București; Universitatea Valahia,

Târgoviște; Academia de Științe a Republicii Moldova - Institutul de Studiul Artelor.

Membru în Comisii pentru obținerea de titluri în cercetare sau universitare: Institutul de Istoria Artei „G. Oprescu”, București; Universitatea de Arte „G. Enescu”, Iași; Universitatea Ștefan cel Mare, Suceava

Expertiză profesională:

Expert Ministerul Culturii și Patrimoniului Național

Membru în Comisia Națională a Monumentelor Istorice (2001-2005; Secretar:2001-2003) și în Subcomisiile de Evidență (2001-2011; 2017-2018, 2018-2020), de Componente artistice (2001-2005, 2018-2020)

Evaluator CNCSIS

Premii, Distincții

Premiul „G. Oprescu” al Academiei Române pentru lucrarea *Arhitectura civilă de zid din Țara Românească. Sec. XIV – XVIII*, 2000; Marele Premiu al Ministerului Culturii și Cultelor pentru anul 2000 (Ex aequo cu Oliviu Boldura și Voica Maria Pușcașu) pentru Proiectul Internațional „Conservarea și restaurarea Mănăstirii Probota”.

Distincții: Ordinul „Meritul Cultural” în grad de Comandor, 2004

Profesor universitar emerit, Universitatea „G. Enescu”, Iași, 2018

Organizator expoziții internaționale:

„Restoration of Probota Monastery” Keyo University, Tokyo, Japonia, decembrie 2003, UNESCO Paris, octombrie 2005; „Monuments de la Roumanie inscrits sur la Liste du Patrimoine Mondial”, UNESCO Paris, octombrie 2004, „Stefano il Grande – Ponte tra l’Oriente e l’Occidente”, Vatican, Musei Vaticani, 30 septembrie – 1 noiembrie 2004.

Volume omagiale:

Schola. Ars. Historia. In honorem Tereza Sinigalia, la 45 de ani de activitate științifică, Centrul de Cercetare a artei Medievale „Vasile Drăguț”, Universitatea Națională de Arte Iași, Editura Heruvim, Pătrăuți, 2014

